

ELŐTERJESZTÉS

Ivanc Község Önkormányzata Képviselő-testületének
2024. december 16-i ülésére**Tárgy: Beszámoló a lakóhelyi környezet állapotáról a 2024. évre vonatkozóan**

A napirendet tárgyaló ülés dátuma:	2024.12.16.
A napirendet tárgyaló ülés:	képviselő-testület
Az előterjesztést készítette:	Radicsné dr. Soós Ágnes jegyző
Előterjesztő:	Gyarmati Tibor polgármester
A napirendet tárgyaló ülés típusa:	<u>nyilvános</u> / zárt
A határozat elfogadásához szükséges többség típusa:	<u>egyszerű</u> / minősített
A szavazás módja:	<u>nyilvános</u> / titkos

Tisztelt Képviselő-testület!

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 46. § (1) bekezdése e) pontja:

„A települési önkormányzat a környezet védelme érdekében elemzi, értékeli a környezet állapotát illetékességi területén, és arról szükség szerint, de legalább évente egyszer tájékoztatja a lakosságot.” valamint az 51. § (3) bekezdése szerint is:

„A lakóhelyi környezet állapotának alakulásáról a települési önkormányzat szükség szerint, de legalább évente tájékoztatja a lakosságot.”

Fentiek alapján a község környezeti állapotáról a rendelkezésre álló adatok alapján a következő tájékoztatást adom:

A lakosság közérzetének, egészségének alakításában igen jelentős tényező településünk környezeti állapota. A természeti és az épített örökség, a környezeti értékek megőrzése és védelme, minőségének javítása alapfeltétel az ember életminősége szempontjából. E nélkül nem tartható fenn az emberi tevékenység és a természet közötti harmónia, elmulasztása veszélyezteti a jelen generációk egészségét és a jövő generációk létét.

A környezetvédelemmel kapcsolatos szabályozást alapvetően három jogszabály, a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény, a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény, a hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény, a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény és ezeknek a végrehajtási rendeletei teremtik meg.

A lakossági környezet főbb tényezői

1. A települési környezet tisztasága
2. Hulladékkezelés
3. Ivóvízellátás
4. Szennyvízkezelés
5. Csapadékvíz-elvezetés

6. Zöldterület- közterület gazdálkodás
7. Helyi utak - közlekedésszervezés
8. Energiagazdálkodás

1. A települési környezet tisztasága

A környezet tisztasága az önkormányzat és a lakosság erőfeszítése és együttes munkájának eredménye. A közterületek tisztaságára, rendezettségére - az önkormányzat rendelkezésére álló erőforrásokat is figyelembe véve - nagy figyelmet fordít az Önkormányzat. Kiemelt fontosságú célja a falu településképe javítása – a közterületek rendszeres gondozásával, virágosításával – az önkormányzati épületek környezetének ápolása, a temető gondozása. Az önkormányzat dolgozói a fűnyírási, hóeltakarítási munkálatok mellett a zöldhulladék, falevelek rendszeres összegyűjtésével biztosítják a frekvenciált területeken lévő környezet elvárt színvonalú megjelenítését.

2. Hulladékkezelés

Az Önkormányzat tagja a Nyugat-dunántúli Regionális Hulladékgazdálkodási Önkormányzati Társulásnak, a Társulás részére 2024. évben 69.800,- Ft összegű hozzájárulást fizet az önkormányzat lakosonként 100,- Ft/fő/év.

Az idei évben a Társulás 209.400,- Ft összegben pénzügyi támogatást nyújtott az Önkormányzat részére, amely környezettisztasági feladatokra került felhasználásra, az önkormányzat által, ágak, gallyak központi gyűjtésére felajánlott terület letakarítása történt meg. Sajnos a lakosság részére biztosított lehetőség (ágak, gallyak egy helyre gyűjtése és önkormányzat által megszervezett ledaráltatása) szabályait sokan nem tartották be, ezért nagyon sok szerves hulladék maradt a helyszínen, ami nem darálható. Így ennek gépi összegyűjtésére és hulladéklerakóba történő elszállítására fordítottuk a támogatást.

2023. július 1-jétől megváltoztak a hulladékgazdálkodás szabályai, törvényi szabályozás változásával a hulladékgazdálkodási tevékenység kizárólagos állami feladattá vált, a helyi önkormányzatok feladat- és hatásköre a kizárólag a köztisztasági közfeladatok, az elhagyott hulladék felszámolásának, valamint a közterületek tisztán tartásának ellátására terjed ki. Ezen témakörökben az év elején megalkotásra került Ivánc Község Önkormányzata Képviselő-testületének a közterületek tisztán tartásáról és az elhagyott hulladék felszámolásáról szóló 2/2024. (II. 14.) önkormányzati rendelete, amely szabályozza ezen feladatellátást.

A települési hulladék begyűjtését, kezelését és számlázását az állami szolgáltató a MOHU MOL Hulladékgazdálkodási Zrt. végzi. Az ingatlanhasználókat érintő hulladékkezelési és begyűjtési folyamatok az eddig megszokott formában működnek, Iváncon a közszolgáltatást jelenleg az STKH Sopron és Térsége Környezetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft., mint alvállalkozó, illetőleg annak alvállalkozója a ZALA-MÜLLEX Hulladékgazdálkodási és Környezetvédelmi Kft. látja el hetente.

A hulladék szelektív gyűjtése a házhoz menő szelektív begyűjtés igénybevételével megoldott (sárga zsák), lehetőség van a papír-karton, PET palackok és üveghulladék elhelyezésére.

Az idei évben is biztosította a közszolgáltató a lomtalanítást. A nyár folyamán a közszolgáltató a jogszabály szerint nagydarabos hulladékot szállította el a lakosságtól. Többletköltséget az önkormányzatnak nem jelentett a lomhulladék elszállíttatása.

Az el nem szállított egyéb hulladékot, veszélyes hulladékot a lakosság ingyenesen adhatja le Pankasz községben és Körmenten működő hulladéklerakóban.

Zöldhulladék kezelése:

A közszolgáltató áprilistól novemberig havonta egy alkalommal, házhoz menő rendszerben biztosítja a zöldhulladék gyűjtését, ezen felül januárban és februárban 1-1 alkalommal a gyűjtőpontokról elszállítják a karácsonyfákat. A zöldhulladék kizárólag az erre a célra rendszeresített, STKH logóval ellátott zöldhulladék-gyűjtő zsákokban vagy szabványos, barna színű hulladékgyűjtő edényekben gyűjthető. Ezen felül az Önkormányzatunk ösztönzi a lakosságot a zöldhulladék házi komposztálására is, amelyek megkönnyíthetik a kertben vagy konyhában keletkező, biológiailag lebomló hulladékok hasznosítását, így nemcsak költséget takaríthatnak meg, hanem értékes tápanyaghoz juttathatják növényeiket.

3. Ivóvízellátás

A lakosság ivóvízzel való ellátása a legfontosabb közszolgáltatások egyike, amely nélkülözhetetlen emberi szükségletet és társadalmi-közegészségügyi igényt elégít ki. A lakosság egészséges ivóvízzel való ellátása az önkormányzatok kötelező feladata.

Ivanc ivóvíz ellátását a VASIVÍZ Vas megyei Vízf- és Csatornamű Zrt. biztosítja. A lakosság egészséges ivóvízzel történő ellátásának minőségi kontrollját rendszeresen végzik az ivóvízhálózatról. Az ivóvíz vizsgálati eredmények alapján elmondható, hogy községünk ivóvízellátása vízminőség tekintetében megfelelő. A Vasivíz Zrt. folyamatosan látja el a hálózaton felmerülő karbantartási, felújítási feladatokat az évente elfogadásra kerülő gördülő fejlesztési terv alapján.

Az ősz folyamán módosításra került a 2023-as évben elfogadott gördülő fejlesztési terv, amely alapján a vízminőség javítása érdekében került felújításra, kitisztításra az ivánci víztorony november hónapban.

Mindemellett megjegyezhető, hogy az év száraz időszakjaiban- tekintettel a klímahelyzet változó elemeire- a lakossági vízellátás veszélybe kerülhet, hiszen a rétegvizek szintje erősen ingadozó. Előbbieken említett időszakokban jóval kevesebb a kinyerhető ivóvíz.

Az idei évben elfogadott gördülő fejlesztési terv alapján a 2026. évre tervezett beruházás az ivóvíz-ellátási rendszer vonatkozásában új kút üzembe helyezéséhez szükséges technológia kiépítése pályázat útján, amely megvalósítása sajnálatos módon pályázati lehetőség hiányában évről-évre tolódik.

4. Szennyvízkezelés

Ivanc és Csákánydoroszló községek csatornahálózatának fejlesztése, felújítása a szennyvíztisztító megfelelő kapacitásra történő növelése elengedhetetlen volt, melyre a KEHOP-2.2.2 Ivanc község szennyvízelvezetése és tisztítása" pályázati forrás adott lehetőséget, melynek keretében megtörtént a szennyvíztelep, illetőleg a szennyvízhálózat felújítása. A projektnek köszönhetően, a lakosság megelégedésére nemcsak az üzemzavarok száma minimalizálódott, de az üzemeltető Vasivíz Zrt. részére is jelentős energia megtakarítást tett lehetővé a felújítás.

A szennyvízelvezetési rendszer vonatkozásában az idei évben elfogadott gördülő fejlesztési terv beruházási terve is az agglomeráció Felsőmarác és Hegyhátszentmárton településekkel történő bővítését tartalmazza pályázati forrás útján hosszú megvalósítási időtartamra tervezve.

A folyékony hulladék elszállítását 2020. február 1-jével kötött szerződés alapján a szőcei Vasi Ja-Sa Kft. végzi, a szerződés 2024. év végéig került megkötésre, ezért a következő évre új szerződés megkötésére, illetőleg új szolgáltató kijelölésére kerül sor.

5. Csapadékvíz-elvezetés

A községben alkalmanként lehulló csapadékvíz felszínre hozza a csapadékvíz elvezetési problémákat nagyrészt azt, hogy az ingatlantulajdonosok nem gondoskodnak megfelelően az átvezetők tisztításáról. Fontos lakossági feladat, hogy az elvezető árkok folyamatos karbantartásáról gondoskodni kell, a gépkocsi beállóknál biztosítani kell az átfolyást, a tisztítást, illetve a megfelelő átbocsátó keresztmetszet. A jogszabály kimondja, hogy az ingatlantulajdonosnak milyen megállapítható felelőssége van a tisztántartás és karbantartás elmaradásának okán.

Az Önkormányzatnak továbbra is kiemelt célja, hogy pályázati támogatással a csapadékvíz elvezető rendszer megújítását, rekonstrukcióját elvégezze. Újra folyamatban van a még tavalyi évben benyújtott TOP pályázatunk elbírálása. A korábban forráshiány miatt elutasított pályázat 2024 nyarán újraértékelésre került. Több egyeztető és tisztázó kérdés után reménykedve várunk a kedvező döntésre. Az élhető települési főcímet viselő pályázat többek között a helyi utak felújítására, a település belvízelvezető részeinek rekonstrukciójára is irányul.

6. Zöldterület- közterület gazdálkodás

A belterületi zöld felületek gondozottak, rendezettek, a fűnyírási, parkosítási munkákat az önkormányzat dolgozói végzik. A 2024. évben az önkormányzat szerény költségvetése nem tette lehetővé, hogy a nyugdíjazás miatt megüresedett település karbantartói álláshely betöltésre kerüljön. Így a polgármester, a falugondnok és a közfoglalkoztatásban részt vevő személyek végezték/végzik az összes közterületi karbantartási munkákat a településen.

2024. évben is gondot jelentett, hogy egy-két ingatlantulajdonos elhanyagolja ingatlanát, és a szükséges növényvédelmi védekezést nem végzik el a tulajdonosok. A lakosság ezen kötelezettségének teljesítése érdekében is alkotta meg az Önkormányzat a közösségi együttélés szabályairól szóló rendeletét, melyben a gondozatlan ingatlanok tulajdonosai közvetlenül közigazgatási bírsággal sújthatóak. Bírságolásra az év során nem került sor, azonban azon ingatlantulajdonosok, akik nem tettek eleget jogszabályi kötelezettségüknek az önkormányzati hatóság figyelmeztette együttélés szabályainak maradéktalan betartására és ingatlanaik rendbetételére.

A törvényi változások szigorító intézkedései miatt (avarégetés jövőbeli megszüntetése) önkormányzatunk folyamatosan pályázik a Magyar Falu Program keretében kommunális eszközök beszerzésére. Sikeres pályázat esetén lehetőséget biztosíthatunk a község lakóinak a környezettudatosság jegyében a zöldhulladékok megfelelő elhelyezésében és feldolgozásában. Törekszünk a helyben komposztálás előnyeinek megismertetésére és a rosszul rögzült, negatív hatású égetési kényszer felszámolásában.

7. Helyi utak - közlekedésszervezés

Az Önkormányzat célja mind a belterületi, mind pedig a külterületi útjai állagának megóvása.

Ivanc járdafelületei az elmúlt években már 100 %-ban megújultak, a belterületi utak felújítása azonban sajnálatos módon még közel sem teljes.

A *Táncsics utca és a temető felé vezető belterületi út felújítására irányuló Magyar Falu Program pályázati kiírásra benyújtásra került pályázata önkormányzatunknak az idei évben sem volt sikeres. További források feltárása szükséges, hiszen az Önkormányzat költségvetése nem teszi lehetővé a rekonstrukciót.*

8. Energiagazdálkodás

A jövő egyértelműen a környezeti szempontból tiszta, ún. megújuló energiaforrások hasznosítása. A megújuló energiahordozók körében mind a nap-, mind a szélenergia felhasználása lehetőségként merülhet fel a település hosszú távú energiaellátására.

A község belterületén nincs olyan ipari üzem, amely szennyezné a levegőt, valamint a téli fűtési időszakban sem kell számolni a levegő porral és korommal való szennyezettségével.

A községben a kerti avar égetést szabályozó önkormányzati rendelete értelmében – felkészülve a veszélyhelyzet utáni kerti hulladék és avarégetés országos tilalmára – az égetési napokra csak havonta egy alkalommal van lehetősége a lakosságnak a kerti hulladék és avar égetésére. Az emberek többsége betartja a rendelet szabályait, azonban a tudatformálás tekintetében továbbra is van tennivalója az Önkormányzatnak.

A felmerült lakossági igények okán a képviselő-testület tervezi a rendeleti szabályozás kibővítését, amely két hetente tenné lehetővé a lakosság számára a kerti hulladék, és avar égetését.

Az energiaárak – leginkább a gáz szolgáltatás ára – sajnálatos módon az Önkormányzatot az idei évben is negatívan érinti. Több önkormányzati épület szigorú energiazár és monitoring alatt áll továbbra is. A fogyasztási helyeken minden szolgáltatónál diktációs adatszolgáltatás alapján kerül sor a számlakiállításra. Azon épületeink vonatkozásában, ahol lehetőség van rá (Orvosi rendelő, Hivatal, Posta), a napelemes energiatermelés kihasználásával elektromos fűtési berendezésekkel biztosítja az épületek fűtését az Önkormányzat.

Az emberi egészség alakulásának környezeti összefüggései

Az ember és környezete szoros kölcsönhatásban áll egymással. A környezeti károsodások a legtöbb esetben az emberi egészségre is kihatnak. Nyilvánvaló, hogy a szennyezett levegő, víz közvetlenül is károsíthatja az egészséget, de valamilyen mértékben minden környezeti elem szennyezettsége és minden környezeti veszélyeztető tényező hatást gyakorol az emberi egészségre.

A népesség korösszetétele társadalmi, gazdasági szempontból egyaránt lényeges, az előregedési folyamat többek közt kedvezőtlen hatással van a foglalkoztatási struktúrára, növeli az időskorúakkal kapcsolatos tennivalókat, növeli a szociális jellegű kiadásokat. A csökkenő számú aktív keresőre egyre nagyobb számú eltartott jut. A község korösszetétele nem túl kedvező, a fiatalok aránya a településen csökkenő tendenciát mutat.

Összességében elmondható, hogy a település környezeti állapota megfelelő, az élhető, tiszta, rendezett környezet megteremtésében azonban a település lakosságának és az önkormányzatnak egyaránt kiemelkedő szerepe van. Az Önkormányzat a lakosság környezettudatos nevelésével nagyon sokat tehet a környezet védelméért. Az Önkormányzat, a Képviselő-testület bíz benne, hogy közös összefogással, jobbra, élhetőbbé tudjuk tenni környezetünket.

Ivác, 2024. december 13.

Gyarmati Tibor sz.
polgármester

Határozati javaslat:

..../2024. (.....) Képviselő-testületi határozat
a 2024. évi lakóhely környezeti állapotáról szóló beszámoló elfogadásáról

Ivác Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a 2024. évre vonatkozó lakóhely környezeti állapotáról szóló beszámolót tudomásul veszi és elfogadja.

Felelős: polgármester

Határidő: azonnal